

DAC var i årene 1956–1960 i tæt samarbejde med det amerikanske entreprenørfirma J. A. Jones (JAJ) aktiv deltager i opbygningen af basen på Søndre Strømfjord.

Det var travle år. Bygninger skulle opføres, startbanen forlænges, vejen til havnen asfalteres, KGH hotellet bygges, tankfarme anlægges, og livet på »Fjorden« var præget af en voldsom aktivitet.

Der var i disse år en skarp adskillelse mellem basens militære personale og de civile amerikanske og danske entreprenørfolk. Entreprenørerne havde deres egen messe, egen butik, egen lægetjeneste, egne re-

parationsværksteder og kæmpelagre af materialer til brug for byggeopgaverne.

Det var ikke tilladt at fotografere de militære områder og i modsætning til i dag, hvor der blot kræves et ID-kort for at kunne handle i BX'en, var der i disse år stationeret en revolverbevæbnet amerikansk politimand foran BX'en for at hindre entreprenørernes personale i at komme ind til herlighederne i butikken.

Indkvarteringen af entreprenørfolkene overholdt til fulde ansættelsesvilkårene med hensyn til løftet om primitive indkvarteringsforhold. Enkeltværelser var sjældne og forbeholdt det overordnede personale, medens de mere

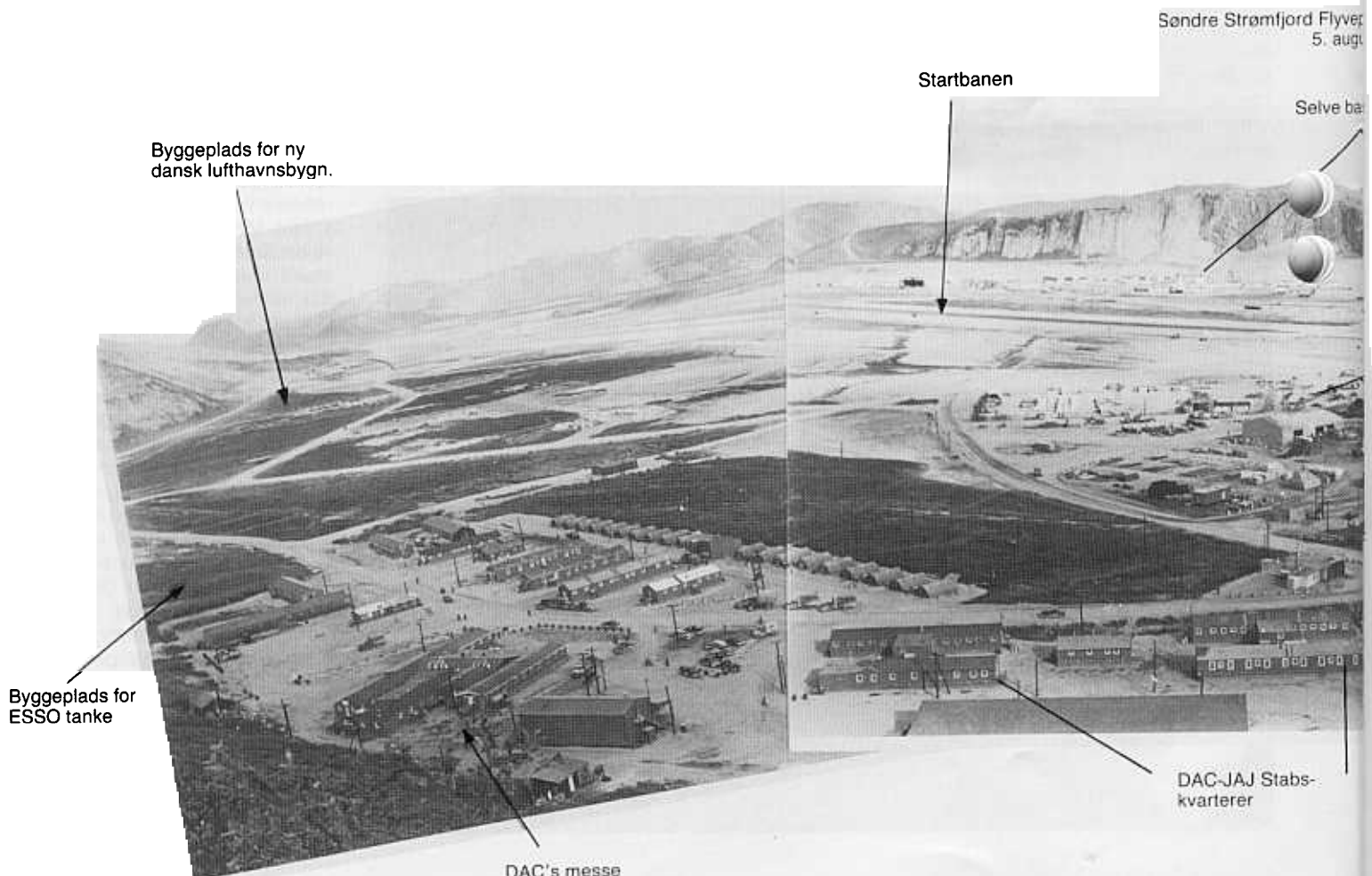
menige – kaldet Rapperne – var indkvarteret i flersengskamre i gamle træbarakker eller stuvet sammen i telte med plads til 12–15 mand.

Der var kun toiletfaciliteter i få af barakkerne, medens resten af beboelseskvartererne ikke var forsynet med den slags unødvendige installationer. Det fornødne i så henseende (vask og naturlige ærinder) foregik i der til indrettede toiletbygninger. Man kunne derfor morgen og aften iagttage hærskarer af håndklæde- og tandbørste-bevæbnede mænd trække frem og tilbage mellem beboelserne og toiletbygningerne (hvoraf den ene i folkemunde hed »Den Røde Rubin«, opkaldt efter bogen og bygningens farve).

Der var konstant mangel på plads til indkvartering af personale, og det var derfor nødvendigt for pladsledning at benytte alle tænkelige muligheder for at skaffe soveplads til folkene.

Bl.a. var der fra gammel tid placeret et kapel i entreprenørlejren. Her fandt man plads til 15–20 mand.

Det menes iøvrigt, at indkvarteringen i kapellet var hovedårsagen til, at DAC tabte en voldgiftssag. En LO-ansat var utilfreds med et eller andet, og LO oplyste under sagsbehandlingen, at indkvarteringen på Søndre Strømfjord var så ringe, at den pågældende medarbejder var blevet indkvarteret i basens kapel. Opmanden –

gamle dage«

en højesteretsdommer – blev så forfærdet over denne oplysning, at han gav LO medhold i den givne sag, idet der dog måtte være grænser for, hvad man kunne byde folk ...

Kostforplejningen var fantastisk. Intet blev sparet for at folkene fik rigelig og god mad, hvilket også var nødvendigt for at give dem kræfter til de lange arbejdsdage, der ofte kom op på 12–14 timer pr. dag alle ugens dage.

Travlheden var så stor og så meget skulle nås, at der kun kunne bevilges én fridag i løbet af sæsonen. Kun de, der har prøvet det, kan helt forstå den enorme betydning, denne ene fridag havde. Børns forventning til juleaf-

ten er for intet at regne mod den forventningens glæde, man havde til fridagen. Den blev som regel indledt aftenen før i ølhallen, der havde det poetiske navn »Dirty Shame Saloon«. Kassevis af bajere blev indtaget denne aften, så man kunne vågne op på fridagen med et rimeligt antal tømmermænd.

Dirty Shame Saloon var et yderst populært opholdssted i folkenes sparsomme fritid. DAC gav hver ansat ølboner til 2 gratis øl pr. dag, hvorefter man selv måtte betale for resten. Omsætningen i ølhallen var så enorm, at der var ansat en mand udelukkende til at udlevere øl, tælle ølboner og sørge for så god ro og orden, man under de givne omstændigheder

kunne forvente. Da der kun blev serveret øl, var de branerter, der blev hjemtaget, som regel af meget fredelig art, idet øl som bekendt oftest kun medvirker til forøget vægt og en hyggelig kæfert.

Ved en stor indsats var det lykkedes DAC at få tilladelse til at indrette en barak til indkvartering af familier til DAC's ledende medarbejdere. Der var plads til 5 små lejligheder, og barakken blev naturligvis straks døbt »De 5 Små Hjem«.

Senere fik DAC tilladelse til at opføre en bygning til DAC's site manager. Den blev kaldt »Møens Klint«, fordi den lå øverst på en skråning. Møens Klint blev overtaget af service kontrakten i

1961, men desværre nedbrændte huset i 1967.

Det får mig til at tænke på, at da jeg en aften i 1965 ringede til motor pool og bad om en taxa til Møens Klint, anmodede motor pool-manden mig om at rende og hoppe. Han var ny i faget, og kunne selvsagt kun opfatte min anmodning om at blive kørt til Møens Klint som vanvittig.

Meget er ændret på Søndre Strømfjord efter de store byggearbejder blev afsluttet. Opholdsvilkårene er ikke længere så primitive som i »de gode gamle dage« – og gudskelov for det, men det var nu alligevel spændende at være med i opbygningsfasen i årene 1956–1960.

Peter Fauslund

ads set fra nord mod syd
st 1958

